

Otázky a odpovědi k zavádění zálohového systému na vybrané nápojové obaly v České republice

CO BUDU NADÁLE DÁVAT DO ŽLUTÝCH POPELNIC NA PLASTY?

Zálohový systém se netýká obalů od mléka a mléčných nápojů a nápojů nad 15 % alkoholu v plastových nápojových obalech. Do popelnic můžete vyhazovat také fólie, sáčky, plastové tašky, obaly od pracích, čisticích a kosmetických přípravků, kelímky od jogurtů, mléčných výrobků, balící fólie od spotřebního zboží, obaly od CD disků a další výrobky z plastů.

CO BUDU NADÁLE HÁZET DO ŠEDÝCH POPELNIC NA KOVY?

Do popelnic na kov (nejčastěji šedých) můžete dále třídit veškeré kovové konzervy, kovové uzávěry nebo víčka (třeba od jogurtů), vyprázdněné tuby od potravin nebo kosmetiky a další kovové odpady.

KDE BUDEME MOCI LAHVE VRACET?

Zálohový systém bude **ve všech prodejnách nad 50 m čtverečních a na čerpacích stanicích nad 50 m čtverečních**. Tedy na cca 11 000 dostupných místech. Povinnost vybírat zálohované obaly budou mít i **on-line prodejci** (odebrat musí obaly v „obvyklém množství“). Dobrovolně se do vracení zálohovaných lahví a plechovek mohou zapojit menší prodejny (a také kiosky, školy, jednorázové akce) nebo obce.

V obcích nad 300 obyvatel, kde nebude prodejna nad 50 m čtverečních a obec ani malé prodejny se nezapojí dobrovolně, **zřídí odběrné místo operátor**. Díky tomu zajistíme dostupnost systému.

CO SE STANE S NEVRÁCENÝMI ZÁLOHAMI?

Stejně jako u zahraničních zálohových systémů budou spolu s výnosem z prodeje vysbíraného materiálu (PET, hliník) a s poplatky výrobců zálohovaných nápojových obalů **nevyplacené zálohy hlavním zdrojem příjmů neziskové společnosti provozující operátora zálohového systému**. Aby byla pokryta zodpovědnost výrobce za obaly, které nejsou vráceny do systému, bude **část těchto nevyplacených záloh transferovaná obcím**. Obce budou pak zodpovědné za likvidaci nápojových obalů, které nebudou vráceny do zálohového systému, ale skončí pohozené v přírodě, ve veřejném prostranství, nebo budou vyhozeny do kontejneru se směsným odpadem či do žlutého kontejneru s plasty.

Pokud operátor splní cíl sběru pro daný rok, zbylé peníze z nevrácených nevybraných záloh se rozdělí v poměru 15 % pro obec a 85 % pro operátora. **Pokud operátor cíl pro daný rok nesplní**, zbylé peníze ze záloh se až do výše cíle stávají příjmem SFŽP ČR. Do roku 2029 je stanoven cíl zrecyklovat 90 % PET lahví a plechovek.

KDO BUDE SYSTÉM ZÁLOHOVÁNÍ PROVOZOVAT?

Fungování celého systému bude zajišťovat nový systém (**tzv. operátor**), založený výrobcí. Ministerstvo životního prostředí operátorovi uděluje autorizaci a kontroluje jeho činnost jako u jiných kolektivních systémů. **Operátor bude financován z poplatků výrobců, výnosů z prodeje druhotných surovin a nevyplacených záloh**. Mimo jiné bude mít na starosti osvětu a zajištění informací pro spotřebitele.

JAK BUDE FINANCOVÁN CELÝ ZÁLOHOVÝ SYSTÉM?

Stejně jako u zahraničních zálohových systémů budou v Česku příjmy tvořeny třemi složkami:

- **výnosem z prodeje vysbíraného materiálu** (PET, jiné plasty, hliník a kovové materiály),
- **poplatky výrobců zálohovaných nápojových obalů** (hrazeny dle množství uvedeného na trh),
- **nevyplacenými zálohami** (týká se zálohovaných obalů, které nejsou vráceny do systému).

Zavedení zálohového systému ani jeho následný provoz tedy netvoří zátěž pro státní rozpočet. **Cirkulární a udržitelné oběhové hospodářství je nutné nastavit bez nutnosti dotovat provozní nebo investiční náklady**.

Za provoz systému bude zodpovědný neziskově hospodařící subjekt-operátor. Operátora budou zakládat subjekty uvádějící zálohované obaly na trh a obchodníci.

Otázky a odpovědi k zavádění zálohového systému na vybrané nápojové obaly v České republice

PROČ TO CELÉ DĚLÁME?

Zavedení zálohového systému představuje další cestu, **jak lépe třídít vybrané druhy nápojových obalů**. Cílem je zvýšit sběr nápojových plastových lahví a plechovek, snížit množství odpadu a zredukovat odhazování odpadu do přírody, například na Slovensku po zavedení zálohování pohozené odpady prakticky vymizely. Opatření odpovídá **programovému prohlášení vlády a trendu cirkulární ekonomiky. Reagujeme tím rovněž na připravované nařízení EU**, které pro členské státy navrhuje povinný zálohový systém na PET lahve a plechovky, pokud země nebudou už v roce 2026 schopny vysbírat 90 % nápojových obalů. **Neřešíme tedy jestli ano, nebo ne, ale jak**. Podmínky systému stanoví novela zákona č. 477/2001 Sb., o obalech.

OD KDY BUDE ZÁLOHOVÝ SYSTÉM PLATIT?

Novela zákona o zavedení povinného zálohování PET lahví a plechovek by měla být účinná **od poloviny roku 2025**. Do té doby se budeme soustředit na to, abychom nastavili systém logisticky i technologicky co nejjednodušeji pro všechny zainteresované aktéry.

CO BUDEME ZÁLOHOVAT?

Zálohovat se budou:

- **plastové lahve o objemu 0,1 litru až 3 litry od nealkoholických nápojů a alkoholických nápojů do 15 % alkoholu** (tj. lahve od stolních i minerálních vod, džusů, ovocných či zeleninových šťáv, piva apod.).
- **plechovky o objemu 0,1 litru až 3 litry od nealkoholických nápojů a alkoholických nápojů do 15 % alkoholu** (typicky od energetických nápojů, limonády, piva atd.).

Naopak do zálohování nebudou spadat obaly na mléko a mléčné nápoje, nápoje nad 15 % alkoholu a obaly od octa, oleje a dalších tekutých potravin. Dohromady předpokládáme, že systémem projde **2,6 mld. kusů** zálohového materiálu **ročně**.

JAKÁ BUDE VÝŠE ZÁLOHY?

Záloha bude **jednotná** pro všechny druhy zálohovaných jednorázových obalů a aktuálně se počítá s její výší **4 Kč**. Její přesnou cenu stanoví až vyhláška k novele zákona o obalech, která definuje prováděcí předpisy a náležitosti zálohování.

JAK BUDE PROCES VYPADAT PRO SPOTŘEBITELE?

Způsob je **podobný jako u zálohovaného skla**. Zákazník přinese PETky nebo plechovky **do prodejny, na benzínku nebo jiné sběrné místo**. Odevzdá je a ty se na místě slisují. Následně je třídící linka rozdělí podle barev a zrecykluje tak, aby mohla vzniknout nová lahev.

JAK MAJÍ LAHVE K VYTŘÍDĚNÍ VYPADAT?

Obaly se vrací se **včetně etikety, nezdeformované a nesešlápnuté**, aby šlo naskenovat jejich unikátní EAN kód. PETky nebo plechové obaly se nemusí vymývat. Po odevzdání do automatu stroj automaticky ověří, zda hmotnost obalu odpovídá typu lahve.

CO SE ZÁLOHOVANOU LAHVÍ, KTERÁ SKONČÍ V POPELNICI?

Skončí v obecním systému, **projde recyklační/třídící/odpadovou linkou** a opět se dostane na trh v podobě využitelného **recyklátu**.